

denne Opgave, idet Kommunerne ikke alle, — ja, næsten ingen kan man sige — have saa store disponible Kapitaler til Raadighed, at de kunne tænke paa at begynde paa saadanne Foretagender; hvor det i Reglen vil komme til at dreje sig om store Kapitaler. Derfor var det, Lovforslaget kom frem; og det er Støtte hertil, vi have ønsket fra Statens Side. At det er Kommunerne, som særlig maa tage fat og i væsentlig Grad betragte Sagen som en kommunal Opgave, skal jeg villig erkende. Men naar de to Faktorer, Staten og Kommunen, i Forening række hjælpende Haand til den Slags Opgaver, er det min Overbevisning; at vi inden ret længe nok skulle faa saadanne Foretagender i Gang, som kunne være til Glæde baade for Stat og Kommune. Det er mig ogsaa en Tilfredstillelse, at den højtærede Minister saa klart udtalte, at man ikke bør stille sig saa strengt i de forskellige Tilfælde. Thi den højtærede Ministers Syn paa Kommunernes anbefaling af eventuelle Andragender fra Foreninger om Opførelse af Arbejderboliger falder fuldstændig sammen med mit Syn og det Syn, som man i Virkeligheden maa have paa dette Spørgsmaal. Hvis der et eller andet Sted i Nærheden af en større By, i Særdeleshed her ved Kjøbenhavn, findes en Kommune, som ligger umiddelbart op til Byen — vi have jo her f. Eks. baade Sundbyerne og Brønshøj — ere saadanne Kommuner i Forvejen i høj Grad bebyrdede, fordi Arbejderbefolkningen i højere Grad flytter ud i disse Kommuner, da den ikke er i Stand til at betale de store Huslejer inde i Byen. At disse Kommuner skulde se meget mildt til, at der i stedse stigende Antal flytter Arbejdere derud, kan egentlig talt ikke forlanges, og at de i særlig Grad skulde være villige til at støtte og anbefale Foretagender, som de kunne tænke sig ville tilføre dem en hel Mængde fattige Medborgere, som i alt Fald i den nærmeste Fremtid, efter at de ere komne derud, kun ville blive daarlige Skatteydere for Kommunerne og yderligere paaføre Kommunerne Udgifter, særlig med Hensyn til Skolevæsen og alt, hvad dermed staar i Forbindelse, kan man jo ikke godt tænke sig. Jeg er fuldstændig enig med den højtærede Minister i hans Syn paa dette Punkt, at hvis der skal komme noget godt ud af Sagen, maa man ikke se for strengt paa, hvorvidt Kommunerne støtte og anbefale den Slags Andragender til Finansministeren eller ikke. Det er min Overbevisning, at dette Standpunkt, som den højtærede Minister indtager, vil bidrage til,

at der kommer Lyst til at forsøge at anvende Loven, og jeg haaber, at den nærmeste Fremtid skal vise, at Loven vil blive benyttet i langt større Omfang, end det tidligere har været Tilfældet.

Der kunde være stor Grund til at sige ikke saa ganske lidt til det ærede Mindretal, der har udtalt sig i Betænkningen, men ikke stillet noget Ændringsforslag, saavel som til, hvad det ærede Mindretal nu nylig her i Salen har udtalt om sit Syn paa Sagen. Men jeg skal ikke komme dybere ind derpaa, særlig af den Grund, at jeg frygter for, at en stærk Diskussion med det ærede Medlem om hans Syn paa Lovforslaget maaske vil kunne bidrage til i højere Grad, end det ellers vilde være Tilfældet, at lægge Sten i Vejen for dets Gennemførelse. Det er ikke, fordi jeg er enig med det ærede Medlem i hans Syn paa Sagen, naar jeg ikke gaar ind paa at imødegaa alle hans Betragtninger saa vidtløftigt, som der maaske kunde være Grund til. Det er alene af Hensyn til, at jeg ligesom Udvalget og ligesom, forekommer det mig, den højtærede Minister meget gerne ser denne Lov gennemført, fordi jeg er overbevist om, at det vil være til Gavn og Glæde for en Del Samfundsborgere, som baade Staten og Kommunen i høj Grad kunne være tjente med at yde Støtte. Jeg vil dog gøre nogle ganske korte Bemærkninger til det ærede Medlem. Det ærede Medlem sagde, at Fordringerne til Staten stige efter hans Mening i et saadant Omfang, at der for dem, der saa noget klarere i disse Forhold end de, der bestandig stillede Fordringer, og som derfor holdt igen, var i højeste Grad Grund til at være forsigtig, og at der var Grund for os andre til ikke at tale saa haardt til dem, som vi mange Gange have gjort. Disse Fordringer, sagde det ærede Medlem, være for store til, at Staten under de nuværende Forhold kunde opfylde dem. Jeg vil sige til det ærede Medlem, at han dog forhaabentlig vil indrømme mig, at dette er en Paastand og en Paastand, som i allerhøjeste Grad trænger til Bevis, men Beviser kom det ærede Medlem ikke med. Thi dette at staa op og sige, at vi, saaledes som Staten og Samfundet nu ere, ikke ere i Stand til at tilfredsstille de Fordringer, som den ubemidlede Borger stiller til Staten og Samfundet, ja det er jo en let Sag, men at bevise, at Staten og Samfundet ikke ere i Stand til at gøre dette, bliver en langt større og mere omfangsrig Opgave for det ærede Medlem. Jeg vil da sige, at jeg er langt fra enig med det ærede